

ZORGGROEP
Ter Weel

Word jij onze
nieuwe collega?
www.brandweerpeeland.nl

Extra uitgave

't klinket

BRANDWEER

Reimerswaal
Kruiningen

112
BRAND- & HULPDIENST

Liegler

Oktober 2016

Brand in Nieulande, Krabbendijke

Een zwarte bladzijde

Waarnemend burgemeester van Reimerswaal

➤ Lees verder op pagina 4

We hebben alles op alles gezet

Ploegleider brandweer Krabbendijke

➤ Lees verder op pagina 8

Voorwoord

Zondag 28 augustus 2016 is een dag die bij Zorggroep Ter Weel in het geheugen gegrift zal staan als de 'dag van de brand' in zorgcentrum Nieulande te Krabbendijke.

Een trieste gebeurtenis, die bij velen een diepe impact heeft gehad. Bij de families van de cliënten die hierbij omgekomen zijn, maar ook bij de medewerkers en alle hulpdiensten die zich ter plaatse hebben ingezet om erger te voorkomen. Een nachtmerrie, die geen organisatie mee wil maken, maar dan toch werkelijkheid wordt...

De saamhorigheid van de dorpsgemeenschap, die bleek uit de spontane hulp die geboden werd bij de evacuatie van de cliënten en de dagen erna bij de opvang van cliënten en medewerkers, was groot en hartverwarmend. Er is door iedereen goed gehandeld, zowel in de eerste alarmering als de opvang en de evacuatie van slachtoffers

en cliënten. Grote waardering voor iedereen die hieraan zijn steentje heeft bijgedragen.

Om deze zwarte dag en de week na de brand in beeld te brengen, heb ik een dagboek geschreven. Voor mezelf om vast te leggen wat er allemaal is gebeurd, maar mogelijk helpt het ook cliënten, familie en medewerkers bij de verwerking. Aangevuld met interviews, een in memoriam van de overledenen, foto's en persberichten brengen we deze speciale uitgave van 't Klinket uit. Uit eerbetoon aan de overleden cliënten en als herinnering aan deze meer dan tragische gebeurtenis in de geschiedenis van Zorggroep Ter Weel.

*Coby Traas,
Bestuurder Zorggroep Ter Weel*

Colofon

Teksten:

Rinus Antonisse
Cor Brouwer
Janneke de Jonge
Valeska Nastaly (Tekstbureau Zoals 't is)

Hoofdredactie:

Janneke de Jonge

Eindredactie:

Ineke van de Linde

Redactieadres:

Zorggroep Ter Weel
Joannaplantsoen 1
4462 AV Goes
0113 - 65 40 00

pr@terweel.nl
www.terweel.nl

Alleen met toestemming van de redactie is overname van artikelen toegestaan.

Centrale cliëntenraad

Een woord van dank voor de enorme inzet van iedereen

“Op zondag 28 augustus 2016 zijn we opgeschrikt door een brand in Nieulande. Dit is het laatste wat je wil; een brand in een verzorgingshuis waar cliënten verwachten een veilig onderdak te vinden. Cliënten die aan de zorg van Ter Weel zijn toevertrouwd en rekenen op die zorg, ongeacht de omstandigheden. Dan is zo’n calamiteit erg ingrijpend. De verwarring is groot, zowel voor cliënten als voor medewerkers.

Door alle mensen (leden van het managementteam, medewerkers, vrijwilligers, hulpverleners, buurtbewoners, enzovoorts) is zeer adequaat gehandeld. Later komen er vragen naar boven. Hadden we dit kunnen voorkomen? Hebben we zaken over het hoofd gezien? Zijn we wel alert genoeg geweest? Hadden we niet beter...? Een nabeschuiving van het verloop van de acties toont aan dat alle genomen maatregelen die

geleid hebben tot het beperken van de brand en het in veiligheid brengen van de cliënten, goed zijn geweest.

Natuurlijk kunnen we daarbij niet voorbijgaan aan de drie overleden cliënten en hun families, die zeer zwaar getroffen zijn. De overweldigende aanwezigheid van medewerkers van Ter Weel tijdens de herdenkingsdienst mag voor hen hopelijk toch nog een steun zijn.

Vanuit de cliëntenraad van Ter Weel Krabbendijke is een dankbetuiging op het intranet geplaatst, gericht aan alle mensen die tijdens de brand hebben geholpen. Vanuit de centrale cliëntenraad willen wij ons hierbij aansluiten met een gemeend woord van dank voor de enorme inzet van iedereen.”

Waarnemend burgemeester van Reimerswaal Piet Zoon

Een zwarte bladzijde

“Op die bewuste zondagavond wilde ik net beginnen met eten koken toen ik telefoon kreeg. Het was de Veiligheidsregio. Ik had maar een paar woorden nodig en zei direct: ik kom eraan!” Waarnemend burgemeester Piet Zoon snelde op zondagavond 28 augustus vanuit zijn woonplaats naar zorgcentrum Nieulande in Krabbendijke. Vijf kwartier later was hij ter plaatse.

“De zondag breng ik meestal door op mijn vaste huisadres in Moerkapelle bij Gouda. Dan probeer ik wat extra’s te doen voor mijn vrouw, zoals eten koken, omdat ik de rest van de week in mijn appartement in Kruiningen ben. Mijn ‘werk’kleding hing al klaar voor de volgende dag en mijn koffer was ook al ingepakt, zodat ik direct kon vertrekken. Ik wist dat er bij zo’n brand media-aandacht zou zijn, dus ik zorgde dat ik mijn ‘werk’kleding aan had. In de auto zette ik Omroep Zeeland aan om te luisteren of er al meer bekend was over de brand. Ondertussen had ik contact met de

ambtenaar openbare veiligheid en peilde ik bij loco-burgemeester Jaap Sinke of hij op de hoogte was. Ook had ik geregeld dat ze me door zouden laten als ik arriveerde.

Toen ik er was, zocht ik gelijk de CoPI op, Commando Plaats Incident, een overleg tussen de hulpverleners dat ik ken van crisissituaties uit eerdere ervaringen. Ik wilde graag weten hoe alles verliep en informeerde naar de ernst van het incident. De eerste die ik tegenkwam waren ‘mijn brandweermensen’, waar ik toevallig pas mee had kennisgemaakt. Het waren de blusgroepen van de korpsen Kruiningen, Krabbendijke en Yerseke. Dan zie je ook gelijk de impact van zo’n gebeurtenis op brandweermensen.

Vervolgens stuitte ik op een camera van Omroep Zeeland. Vóór ik commentaar kon geven, wilde ik eerst feitenmateriaal verzamelen en een beeld van de situatie binnen hebben. Ik zei dat het mij op dat moment aan informatie

ontbrak en dat ik later terug zou komen. De eerste indruk die een burgemeester geeft op televisie is belangrijk en uiteraard heb ik mijn medeleven betuigd. Wat nog steeds op mijn netvlies staat, is het beeld van de brandweer en de zwartgeblakerde appartementen. De ouderen die omringd werden door mensen die hen door het proces probeerden te begeleiden. Coby Traas vroeg me of ik mee wilde komen om de familie van de enige overledene van dat moment te spreken. Dan moet je vanuit de hectiek en de adrenaline van het moment de rust vinden om even je arm om die persoon zijn schouder te leggen.

Er wordt in zo'n crisissituatie heel wat overlegd. Zo was er directie-overleg met Coby Traas, maar ook het CoPI-overleg. Er waren die avond binnen 20 minuten 65 ouderen - die niet snel ter been zijn - vanuit hun appartement naar de centrale hal gebracht. Het viel op dat daar goed op was geoefend. Bijzonder was ook dat dat gebeurde met hulp uit de omgeving. Het was een mooie mix van vrijwilligers, familie en professionals."

Ik heb die avond geprobeerd met alle ouderen contact te hebben en ze waar nodig bemoedigende woorden toegeproken. Dat is dan mijn rol als burgemeester. Er voor de mensen zijn als burgervader. Medeleven tonen.

Daar waar het slachtoffer was, moest de vleugel worden bewaakt. De cliënten konden niet terug naar hun kamer voordat deze werden vrijgegeven. De brandweer verrichtte metingen en er moest een beslissing worden gemaakt of de cliënten konden blijven. Om daar zeker van te zijn moest het RIVM worden ingeschakeld. Maar het was bijna middernacht, ik vond niet dat we mensen zo lang konden laten wachten. Alle ogen waren op mij gericht en dan voel je je best alleen als burgemeester. We hebben de brandweer extra metingen laten verrichten en toen die goed waren, heb ik de knoop doorgehakt. Uiteindelijk zijn 18 cliënten met speciaal vervoer naar andere locaties van Ter Weel gebracht. Dat was goed gecoördineerd. Veertien cliënten sliepen bij familie en de overige cliënten konden nog voor middernacht terug naar hun woning.

De volgende morgen, op maandagmorgen, was ik in de rechtstreekse uitzending bij Omroep Zeeland. Daar heb ik de trieste mededeling gedaan dat een tweede cliënt was overleden. Ik ben weer naar Nieulande gegaan om me van de situatie op de hoogte te stellen. Ook wilde ik natuurlijk weten wat de oorzaak was van de brand. Het technisch onderzoek was gestart, maar de uitslag heeft tot woensdag op zich laten wachten.

Toen bekend werd dat kortsluiting in een stekkerdoos de oorzaak was, kwam de vraag: was dat te voorzien? Het antwoord is nee. Er is geen enkele aanwijzing gevonden

tot nader onderzoek. Er was steeds aan alle veiligheidsvoorschriften voldaan.

Later die week werd bekend dat de brand een derde slachtoffer had geëist. Ik heb samen met Coby Traas de uitvaarten van de drie overleden cliënten bijgewoond. Op vrijdag was ik bij de begrafenis van Francina van der Meer van Geest in Vierpolders. 's Middags was er een herdenkingsdienst in Nieulande voor alle drie de overledenen. Ik was een van de sprekers en dat was bijzonder voor mij, omdat het een dienst was voor vier kerkelijke stromingen. Ik heb zorgvuldig mijn woorden gekozen.

Ik heb de saamhorigheid benadrukt. De kracht die de brand ook teweeg heeft gebracht: 'Ondanks onze verschillen in achtergrond of levensovertuiging blijkt de kracht sterker dan de vernietiging en is wat ons samenbrengt en samenbindt, omdat we allemaal terugzien op dat droevige, donkere moment', was een frase uit mijn toespraak.

.....

***Dat is dan mijn rol als burgemeester.
Er voor de mensen zijn als
burgervader. Medeleven tonen.***

.....

Zaterdagmorgen was ik gevraagd om de braderie in Kruiningen te openen. Wat een contrast! Ik wilde die mensen niet teleurstellen, dus dat deed ik. Daarna woonde ik deels de uitvaartdiensten van Adriana Wilhelmina Lambrechtse-Dansen en Nicolaas van der Maas bij, in Rilland en in Waarde.

Op vrijdag 23 september heb ik tijdens de bindingsavond van de brandweer in de kazerne in Krabbendijke elf koninklijke onderscheidingen mogen uitreiken. Onder de gedecoreerden waren ook brandweermensen die bij de brand op 28 augustus hebben geholpen. Ik kreeg van tevoren een brief van een kleindochter van een van de overleden cliënten. Oma Zeeland, noemde ze die. Ze schreef onder andere: 'Als je de beelden van de brand ziet, moet dat voor de betrokken brandweermensen ook een traumatische ervaring geweest zijn. Hoe zou zo'n brandweerman zich hebben gevoeld als hij zo'n brandende kamer binnenkwam? Alle lof voor de brandweermensen.' Ik heb die brief verwerkt in mijn toespraak.

Terugkijkend op deze gebeurtenis op 28 augustus weet ik dat niet alleen brandweermensen zijn geraakt. Ook cliënten, medewerkers, vrijwilligers en de omgeving. De impact van zoiets is met geen pen te beschrijven. Ik kan het nu nog niet goed rationeel weergeven. Je denkt ook aan kinderen en kleinkinderen. Elke keer is het weer een zwarte bladzijde in zo'n totaalgeschiedenis."

Bestuurder
Coby Traas

Mijn hart bonkt in mijn keel, hoe ernstig is het wel niet?

Zondagmiddag zijn we thuis en bereiden we ons voor op een barbecue met de kinderen, als er op mijn telefoon het bericht binnenkomt dat er een brand is bij Ter Weel Krabbendijke. Tegelijkertijd gaat de telefoon en zien we al berichten op Zeelandnet verschijnen. Het ziet er ernstig uit. Met een sneltreinvaart word ik naar Krabbendijke gebracht, waar ik van een afstand al een traumahelikopter rond zie cirkelen. Bij de ingang van het dorp staan ambulances klaar en het hele terrein rond het zorgcentrum is afgezet door de politie. Mijn hart bonkt in mijn keel, hoe ernstig is het wel niet?

Er staat een hele rij brandweerauto's en een hoogwerker. Ik haast me onder het afzetlint door en zie alleen maar brandweermannen, ambulancepersoneel en politie. Binnen laat ik mezelf informeren door onze crisiscoördinator Wilko Clarijs. In het restaurant zie ik in een flits heel veel cliënten, medewerkers en familie. In de hal zie ik hesjes in alle kleuren van de regenboog en enkele brancards. De vleugel waar de brand woedde, is ontruimd door de brandweer. Vier gewonden zijn inmiddels naar het ziekenhuis gebracht en er is één dodelijk slachtoffer gevallen. Eén appartement is volledig uitgebrand. Nu moeten de cliënten die niet terug kunnen naar de afdeling worden geëvacueerd. Ik zie dat de leden van het managementteam van Ter Weel hier al druk mee bezig zijn.

De dienstdoende bedrijfshulpverlener van Ter Weel (Marga de Goffau) heeft overleg met de brandweer en de

GGD en houdt overzicht wie er met ambulances weggebracht gaan worden. Zij is samen met de crisiscoördinator het aanspreekpunt voor de hulpdiensten. Ik ben het aanspreekpunt voor de pers en de buitenwacht.

Iemand zegt tegen me dat de dochter van het dodelijke slachtoffer binnen komt lopen. Ik vang haar op en neem haar mee naar een aparte ruimte, waar ik haar samen met onze maatschappelijk werker informeer over haar vader die overleden is. Wat een vreselijk bericht.

Ook de cliënten informeer ik, omdat er onduidelijkheid heerst over wie het slachtoffer is. Het is namelijk niet de bewoner van het appartement waar de brand ontstaan is, maar de buurman. De cliënten reageren geschokt op het nieuws, maar blijven rustig. Inmiddels is de burgemeester van Reimerswaal ook gearriveerd en hij sluit aan bij het crisioverleg in de CoPI-bak. Ik had die naam al wel een paar keer gehoord, maar wist niet dat dit Commando Plaats Incident betekende.

Vanaf dat moment word ik voortdurend gebeld; door het NOS journaal, Omroep Zeeland, RTL 4, Goedemorgen

---

Ongelofelijk snel en geen paniek.

Coby in gesprek met de Hoofd Officier van Dienst van de brandweer.

Nederland. Ik kan niet veel meer doen dan de feiten weer-geven: vier gewonden en één dodelijk slachtoffer, dat de oorzaak van de brand nog onbekend is en dat we bezig zijn met de evacuatie van plus minus veertig bewoners. Ik bel tussendoor met de voorzitter van de Raad van Toezicht om hem in te lichten over de tragedie waar we nu middenin zitten. Even later komt hij zelf om zijn steun te betuigen.

Het vervoer naar de locaties verloopt goed en ik zie dat de medewerkers van de technische dienst van Ter Weel met de bussen rijden en noodbedden regelen. Ik zie inmiddels meer medewerkers die uit zichzelf gekomen zijn en hulp aanbieden. Dat doet me goed, zoveel saamhorigheid. Ik had ook vernomen dat er omwonenden geholpen hebben met de evacuatie van cliënten naar beneden. Dat was in amper twintig minuten gedaan. "Ongelofelijk snel en geen paniek", zei de brandweercommandant.

Voor de medewerkers die als eerste bij de melding van de brand betrokken waren, is een eerste opvanggesprek geregeld door onze psycholoog, de crisiscoördinator en de manager. Zij voelden zich machteloos, omdat zij niet meer bij de cliënten konden komen. Er was al zoveel rookontwikkeling en de compartimentsdeuren waren dichtgegaan.

Inmiddels zijn 18 cliënten naar andere locaties van Ter Weel gebracht en gaan 14 cliënten mee met familie. Huisartsenpraktijk Balans in Krabbendijke is ingeschakeld om medicatie en medicatiekaarten te regelen voor de cliën-

ten. Zij hebben twee apothekersassistenten ingezet om de medicatie uit te zetten en 's nachts wordt de rest door de nachtdienst bezorgd.

De burgemeester praat mij bij als hij weer overleg heeft gehad in de CoPI-bak. De twee verdiepingen tegenover de vleugel waar de brand was, worden nog niet vrijgegeven. De luchtmetingen zijn niet goed, er zit nog teveel rook en koolmonoxide in de lucht. De cliënten wachten in het restaurant. Zo rond 23.00 uur raakt het geduld bij de medewerkers, cliënten en familie op, omdat het zo lang duurt. De cliënten zijn moe en de medewerkers ook. De burgemeester grijpt in en belt de Officier van Dienst van de brandweer, die officieel toestemming moet geven voor het vrijgeven van de ruimtes. Er wordt nogmaals gemeten en om 23.15 uur kunnen de cliënten terug naar hun kamers.

Om 23.30 uur stap ik thuis binnen. Tien minuten later belt Wilko dat er nog een gewonde is overleden. Op dat moment ben ik even heel verdrietig over wat ons nu is overkomen. Ik stuur een e-mail naar alle leden van het managementteam en de crisiscoördinator dat we om 8.30 uur in Krabbendijke ons crisioverleg voortzetten en ik bel de voorzitter van de Raad van Toezicht over het overlijden van de tweede bewoner.

Ploegleider Brandweer Krabbendijke Maarten van Rossum

We hebben alles op alles gezet

“Zondagmiddag, even voor half vijf. De pieper gaat: ‘OMS brandmelding Ter Weel’. Een niet onbekende melding, dergelijke automatische brandmeldingen krijgen we wel vaker. Meestal komen we dan ter plaatse en krijgen we te horen dat iemand een pannetje op het vuur heeft laten staan of iets dergelijks. Na een korte controle kunnen we dan meestal snel weer terug naar de kazerne.

Hoe anders was het deze keer. Van de centralist kregen we tijdens het aanrijden al te horen dat er daadwerkelijk sprake zou zijn van brand op de tweede verdieping. Hij geeft

aan dat hij al heeft opgeschaald naar ‘middelbrand’ en dat hij ook een ladderwagen heeft opgeroepen. Middelbrand houdt in dat er naast onze blusgroep, ook nog een tweede blusgroep en een Officier van Dienst wordt opgeroepen. In dit geval wordt de blusgroep van Kruiningen als tweede groep gealarmeerd.

Ter plaatse blijkt het echt serieus mis te zijn. In een korte tijd komt er ongelofelijk veel op ons af. Er schiet van alles door mijn hoofd. Zijn er nog mensen binnen? Hoe heftig is de brand? Is de bedrijfshulpverlening in staat geweest de rest van

de vleugel te ontruimen? Is het veilig om naar binnen te gaan? We proberen zowel via de hoofdingang als via de brandtrap de brand te benaderen. Binnen blijkt de getroffen vleugel helemaal gevuld met dikke, zwarte rook en de temperatuur is hoog. We proberen de brand zo snel mogelijk onder controle te krijgen, zodat deze zich niet onverwacht snel kan uitbreiden. Dit is namelijk erg gevaarlijk en moet absoluut voorkomen zien te worden.

Wanneer dat gelukt is, stoten we direct door. We zien letterlijk geen hand voor ogen, alles is pikzwart. De warmtebeeldcamera biedt uitkomst, daarmee kunnen we door de rook kijken. Het zorgt ervoor dat we, ondanks de dichte rook, toch snel de eerste twee slachtoffers kunnen lokaliseren. Snel worden de slachtoffers naar buiten gebracht. Niet veel later wordt er nog een derde persoon gevonden en ook

die wordt naar buiten gebracht. Ook bevinden zich nog een zestal personen in hun appartement, maar die zijn daar voorlopig veilig. Buiten op het dak ontfermen we ons over de slachtoffers en zetten we alles op alles om hun levens te redden.

Nadat de vleugel wordt geventileerd en de meeste rook is verdreven, worden ook de overige zes personen uit hun appartementen gehaald en naar de ambulance gebracht voor controle. De twee zwaargewonde personen worden met de ladderwagen van het dak gehaald en met spoed naar het ziekenhuis gebracht. Voor het derde slachtoffer blijkt alle hulp helaas tevergeefs. De verslagenheid is groot.

Nu de eerste inzet achter de rug is en de adrenaline plaats maakt voor emotie, worden wij gelukkig afgelost door de collega's van de blusgroep Kapelle. Terwijl zij de

.....
*Ter plaatse blijkt het
echt serieus mis te zijn.*

*In een korte tijd
komt er ongelooflijk
veel op ons af.*
.....

laatste controles uitvoeren, roep ik de blusgroep bijeen om met elkaar op een rij te zetten wat er zojuist allemaal is gebeurd. Dit is erg belangrijk voor de verwerking, want een dergelijk incident gaat ook ons niet in de koude kleren zitten. We informeren bij de ambulancedienst of zij toevallig meer weten over de toestand van de slachtoffers. Zij geven aan dat beiden in kritieke toestand naar het ziekenhuis zijn over-

gebracht, maar dat ze verder niet over meer informatie beschikken.

Later die week horen we dat beide slachtoffers het helaas niet gehaald hebben. De sfeer binnen de groep is bedrukt. We hebben alles op alles gezet, maar voor sommigen kwam onze hulp simpelweg te laat. Toch moeten we realistisch zijn. Net als de bedrijfshulpverlening en de omwonenden die te hulp zijn geschoten, hebben ook wij gedaan wat in ons vermogen lag. Het is nu eenmaal een feit dat je soms gewoon niet meer kunt doen. Hoewel we ons natuurlijk terdege beseffen dat er grenzen zijn aan wat wij kunnen, blijft het toch lastig wanneer je daarmee geconfronteerd wordt.

Graag wil ik namens de gehele blusgroep Krabbendijke onze steun betuigen aan de nabestaanden van de slachtoffers en iedereen die getroffen is door deze brand."

Bestuurder
Coby Traas

Het verdriet en de gevolgen van de brand komen flink bij mij binnen

's Nachts doe ik amper een oog dicht, de hele film speelt zich nog een keer in m'n hoofd af. Om 5.30 uur sta ik op om te douchen. Om 6.15 uur belt Goedemorgen Nederland voor een update en om 7.00 uur Omroep Zeeland voor een live interview op de radio.

Ik krijg vanuit het hele land steunbetuigingen binnen. Met mijn secretaresse spreek ik af dat zij al mijn e-mail beantwoordt en met het thuisfront dat zij reageren op alle berichten van vrienden en familie. Op deze manier kan ik me enkel richten op het beantwoorden van de berichten die direct met de crisis te maken hebben.

Onderweg naar Krabbendijke belt de burgemeester mij voor een update. Ik praat hem bij en beloof hem dat zodra ik belangrijke zaken heb, die direct aan hem zal doorgeven.

In Krabbendijke heerst een bedrukte sfeer. De stank van de rook hangt nog binnen. Vandaag hebben we om de twee uur overleg. In het eerste overleg blikken we terug op hoe het gisteravond is verlopen. De taken worden onderling verdeeld, want er is veel te regelen, waaronder:

- ▶ Contact opnemen met de familie van de slachtoffers;
- ▶ De pers te woord staan;
- ▶ Veel aandacht voor de medewerkers die dienst hadden. Zij worden zoveel mogelijk individueel gesproken om hun emoties kwijt te kunnen;

- ▶ Regelen van de terugkeer van de cliënten die bij familie en op andere locaties verblijven;
- ▶ Contact onderhouden met Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie (GHOR), Veiligheidsregio Zeeland, Brandweer en Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (PshOR);
- ▶ Melden van de overledenen (onnatuurlijke dood) bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ);
- ▶ Contact opnemen met het zorgkantoor en R&B Wonen;
- ▶ Contact opnemen met verzekeraar en bedrijf voor contra-expertise;
- ▶ Regelen van de schoonmaak en verhuizen van cliënten naar andere kamers;
- ▶ Afzeggen van circusvoorstellingen;
- ▶ Extra controle op de toegang naar de tweede etage.

De hele dag door hebben we als crisisteam zaken afgestemd en kortgesloten. Zelf had ik tussen de bedrijven door diverse live interviews voor o.a. Omroep Zeeland, de PZC, enkele landelijke kranten (Trouw, AD en Telegraaf), Hart van Nederland en Koffietijd.

Aan het einde van de middag is de oorzaak van de brand nog onbekend, de toestand van de derde gewonde nog kritiek en is een groot deel van de cliënten (29 in totaal) al teruggekeerd naar Ter Weel Krabbendijke.

Slapeloze nachten in Krabbendijke door brand

KRABBENDIJKE - Veel bewoners van verzorgingshuis Ter Weel in Krabbendijke hebben een slapeloze nacht achter de rug. Dat zegt burgemeester Piet Zoon van de gemeente Reimerswaal. Hij heeft maandagochtend met de bewoners gesproken.

Verleden

Volgens de burgemeester kwamen door de brand bij veel bewoners herinneringen boven aan andere nare gebeurtenissen in hun leven.

Meer impact dan gisteren

De burgemeester is onder de indruk van de hulp die het verzorgingshuis krijgt van de inwoners van Krabbendijke. Hij heeft verder het idee dat de brand vandaag nog meer impact heeft dan gisteren.

Terugkeer in fases

Na de brand zijn 37 mensen geëvacueerd. Tien bewoners zijn opgevangen door familie. De overige bewoners konden terecht in andere vestigingen van Ter Weel. Wanneer de bewoners terug naar huis

kunnen, is nog niet bekend. De terugkeer gebeurt in fases. Ter Weel heeft extra mensen ingeschakeld om de terugkeer te begeleiden.

'Het zouden je ouders maar zijn'

De bewoners van Krabbendijke zijn aangeslagen. "Het zouden je ouders maar zijn", zegt een mevrouw die net boodschappen heeft gedaan. "We waren aan het eten en we hoorden de sirenes en die bleven maar gaan", vervolgt ze.

Slechte film

De impact in het dorp is groot. De brand is het gesprek van de dag. "Je weet gewoon niet wat je ziet. Zulke dingen zie je alleen in slechte films. Het is gewoon verschrikkelijk", zegt een voorbijganger.

Overleden

Bij de brand kwamen twee bewoners van Ter Weel om het leven. Een 96-jarige man kwam tijdens de brand om het leven. Een 92-jarige vrouw die bij de brand gewond was geraakt, overleed in de nacht van zondag op maandag. Het onderzoek naar de oorzaak van de brand loopt nog.

Na het avondeten krijg ik telefoon van de zoon van het tweede slachtoffer, een oud-teamleider van Ter Weel die vorig jaar met pensioen is gegaan. Hij komt bij ons thuis langs om nader geïnformeerd te worden. Voor mij is dit een heftig moment. Het verdriet en de gevolgen van de brand komen flink bij mij binnen als hij vertelt dat hij vandaag een jurk voor zijn moeder moest gaan kopen. We spreken af dat hij morgen naar Ter Weel Krabbendijke komt, zodat hij op haar kamer wat spulletjes kan halen die voor hem belangrijk zijn. Hij wil ook graag zijn oude teamleden zien.

In de loop van de avond gaat het te woord staan van de pers nog door. De burgemeester belt voor een update en ik stuur de Raad van Toezicht een samenvatting van alle acties tot nu toe. Ik volg nog even de berichten op televisie en moe kruip ik in bed.

Cliënten Nieulande

De heer en mevrouw Tramper

We werden de vluchtelingen van Krabbendijke genoemd

“Wij woonden hier recht boven, op de tweede verdieping. Het was een heel mooi en ruim appartement, perfect voor ons twee.” Echtpaar Tramper, sinds 2013 in Nieulande, woont sinds 2 september een verdieping lager in twee eenpersoonsappartementen, waarvan één als huiskamer en één als slaapkamer is ingericht. Hun oude tweepersoons appartement is na de brand onbewoonbaar verklaard. Mevrouw Tramper (89 jaar) mist haar plekje nog steeds wel een beetje. Ze rommelt wat in haar rode handtasje en tovert een sleutel tevoorschijn. “Kijk, de sleutel zit nog steeds in mijn tas.” Maar mopperen, daar houdt het echtpaar niet van. Meneer Tramper (91 jaar): “Wij zijn nog steeds bij elkaar. Wij zijn bevoorrechte mensen.” Het echtpaar werd tijdens de brand geëvacueerd door de brandweer en verbleef vervolgens vijf dagen in Abbekindershof in Goes.

“Ons appartement bevond zich in de gang waar de brand ontstond. Wij waren net thuis van een bezoekje aan Maasdam, waar onze oudste zoon woont. Onze kleindochter vierde haar 18e verjaardag. Op een gegeven moment rook ik een brandlucht, maar ik dacht nog dat iemand aan het koken was en even niet had opgelet”, vertelt mevrouw. Meneer ziet een paar ogenblikken later de brandweer al aan komen rijden. “Ik heb de deur wel even op een kiertje gehad om te kijken wat er gaande was, maar ik zag geen hand voor ogen. Het was een muur van zwarte rook. Ik heb meteen de deur weer dichtgedaan. Dat is ons behoud geweest.”

Terwijl het echtpaar binnen wacht, bestrijdt de brandweer de vlammen. Meneer en mevrouw Tramper

trap af getild.” Meneer, die nog heel mobiel is en dagelijks een rondje fietst, wordt ook door de brandweer

.....

Terwijl het echtpaar binnen wacht, bestrijdt de brandweer de vlammen. Meneer en mevrouw Tramper blijven rustig.

.....

blijven rustig, maar mevrouw is toch opgelucht als de brandweer hen na ongeveer vijf minuten komt halen. “Ik moest een theedoek voor mijn gezicht houden, mijn man gebruikte zijn zakdoek. Ik ben door vier brandweermannen met rolstoel en al de

de trap af begeleid. “Ik moest in een rolstoel zitten, maar ik ben uitgestapt en heb gezegd dat ik prima zelf kon lopen.”

In de hal op de begane grond krijgt het echtpaar koffie en een boter-

ham en daar worden ze al gauw bijgestaan door hun oudste zoon en dochter. Rond 21.30 uur worden ze met een busje van Ter Weel naar Abbekindershof in Goes gebracht. Meneer Tramper: "We zijn heel gastvrij ontvangen. Alles stond klaar, de bedden waren opgemaakt. Natuurlijk slaap je die nacht niet zo goed, maar de dagen erna waren rustig en aangenaam. In Nieulande worden we stikgoed verzorgd, maar in Goes was het zéker zo goed." Mevrouw Tramper vult haar echtgenoot glimlachend aan: "We werden daar de vluchtelingen van Krabbendijke genoemd."

Omdat ze nog niet bij hun spullen in Nieulande kunnen, schaft de

dochter van het echtpaar wat dagelijkse benodigdheden aan, zoals ondergoed en een tandenborstel. "We hadden enkel de kleren die we die dag aan hadden", vertelt meneer. "We waren dan ook erg blij dat we vrijdags weer terug konden keren naar Nieulande. Naar onze eigen spulletjes. Die waren nog in goede staat en hadden gelukkig geen rook- of waterschade opgelopen. Alles - van meubels tot kussens tot gordijnen - is netjes gereinigd. Onze kinderen hebben vrijdagsochtend ons nieuwe appartement ingericht en het voelde meteen weer eigen toen we binnenstapten."

Terug in Krabbendijke is ook het moment dat het bij meneer Tramper

goed doordringt wat er gebeurd is en wat voor impact de brand heeft gehad. "Ik had het wat te licht opgevat." Mevrouw vertelt dat het echtpaar in de loop van de tijd al best wat doorstaan heeft. "We waren net een jaar getrouwd toen de watersnoodramp plaatsvond. We hebben toen 17 mensen in ons huis opgevangen. We hebben zoveel beleefd samen." En dat samenzijn, daar is het echtpaar ontzettend dankbaar voor. "Wij hebben elkaar - door dik en dun -, er is altijd iemand om mee te praten. Dat helpt enorm in het verwerken van heftige gebeurtenissen zoals deze."

AUGUSTUS 2016

30
DINSDAG

Bestuurder
Coby Traas

Het had echt niet anders en sneller gekund

Het crisisteam zat al gereed toen ik arriveerde. Ik was opgehouden door telefoon van de burgemeester die mij belde voor een update. Onze communicatieadviseur schuift aan bij het overleg, zodat iedereen goed geïnformeerd kan worden. Inmiddels is bekend dat er aanstaande donderdag een condoleance is en vrijdag en zaterdag de begrafenissen zijn.

De gang waar de brand heeft gewoed is maandagavond vrijgegeven. Een gespecialiseerd bedrijf start vandaag met de schoonmaakwerkzaamheden. Kleine groepjes medewerkers gaan vandaag onder begeleiding naar de plaats van de brand, vooral om hun emoties en het verdriet te uiten over wat er is gebeurd. Er leeft bij hen een groot schuldgevoel. Zij konden tijdens de brand de negen cliënten niet meer bereiken, omdat de gang al vol rook stond en de branddeuren dicht waren. De brandweer heeft met perslucht de vier gewonden en het slachtoffer eruit gehaald en vier cliënten geëvacueerd. Dit had echt niet anders en sneller gekund...

's Middags komen er diverse familieleden van de slachtoffers om naar de kamers te gaan, ook van de cliënten die tijdens de brand geëvacueerd zijn. Dit zijn emotionele momenten, die ook de medewerkers niet in de koude kleren gaan zitten. De familie van de mevrouw die nog in het ziekenhuis ligt, wordt gesproken door de recherche. Ook de medewerkers die dienst hadden zijn gehoord door de recherche.

In de loop van de middag wordt besloten dat we vrijdagmiddag de weeksluiting gaan gebruiken om stil te staan bij de brand en de slachtoffers. De vier gezamenlijke kerken worden gevraagd om hier invulling aan te geven

en onze eigen geestelijk verzorger wordt teruggeroepen van vakantie om deze dienst te leiden. We verwachten veel mensen, dus er wordt professionele ondersteuning geregeld. De PsHOR en het Rode Kruis worden gevraagd om extra mensen te leveren voor opvang en medische hulp indien nodig. Het is ook goed om hulp van externen te accepteren, we kunnen niet alles zelf doen.

In de loop van de middag wordt besloten dat we vrijdagmiddag de weeksluiting gaan gebruiken om stil te staan bij de brand en de slachtoffers.

TWEE DODEN

Zorgcentrum: Fatale afloop brand was overmacht

Wilfred van de Poll
REDACTIE BINNENLAND

Nee, er is geen enkele fout gemaakt, zegt bestuurder Coby Traas van zorgcentrum Terweel in het Zeeuwse dorp Krabbendijke (4400 inwoners). Toch overleden er zondag twee bewoners bij een brand.

“Dat hadden we met alle hulp van de wereld niet kunnen voorkomen”, zegt Traas. “Het had niet vlugger gekund. Alles heeft goed gewerkt. Er brak geen paniek uit, bewoners bleven rustig wachten. De hulp en de coördinatie verliepen perfect.”

En dan toch die fatale afloop. “Het zijn mensen die niet meer zo mobiel zijn”, zegt Traas. “Als er eenmaal zo veel rook is, ben je binnen luttele minuten buiten bewustzijn.”

Zondag, 16.29 uur. Een melding uit zorgcentrum Terweel. De brandweerpost aan de Westweg, slechts 650 meter van het zorgcentrum verwijderd, rukt uit met een wagen en is er ‘binnen een paar minuten’, zegt Marlies Lampert, woordvoerder van de Veiligheidsregio Zeeland.

De brandweermannen zien rook in een appartement op de tweede, tevens bovenste verdieping. “Een geluk bij een ongeluk dat het niet op de tussenverdieping gebeurde”, zegt bestuurder Traas. “Dan was het de schade nog veel groter geweest. Nu kon de brandweer het vuur snel iso-

leren.” Makkelijk is dat niet. Eerst moeten de bewoners nog uit hun woning gehaald worden. Zonder versterking gaat dat niet.

Die komt. Uit Yerseke, dan uit Kruiningen en tenslotte uit Kapelle. Vier wagens, 24 brandweermannen. Uit Goes komt een autoladder. Terwijl de brandweermannen de mensen uit de vleugel halen waar de brand woedt, evacueren tien medewerkers van het zorgcentrum bewoners uit de overige appartementen. Ze brengen hen naar de kantine, waar het veilig is.

‘Code GRIP 1’ gaat van kracht: een crisisteam arriveert om de hulpdiensten te coördineren. Om 17:07 wordt opgeschaald naar ‘GRIP 2’ en komt ook een crisisteam in Middelburg in actie. Na de evacuatie kan er geblust worden. Het vuur is dan snel onder controle. Om 18:19 komt het sein: brand meester.

Eén bewoner overlijdt. Een tweede zal later die nacht in het ziekenhuis bezwijken. De dodelijke slachtoffers zijn de bewoonster van het appartement waar de brand uitbrak en haar buurman, zegt Traas. Volgens haar waren ze 96 en 92 jaar oud en trof de brandweer hen bewusteloos aan in het appartement van de buurman, waar de vrouw heen zou zijn gevlucht. Twee andere burens raakten lichtgewond; een lag gisteren nog in het ziekenhuis.

Over de oorzaak van de brand is nog niets bekend.

Nachtmerrie voor elk

Brand in een **tehuis vol oude en kwetsbare mensen** is voor elke zorginstelling een nachtmerrie. De brand in Nieulande van Ter Weel in Krabbendijke eiste twee levens.

Theo Giele

Ter Weel-bestuurder Coby Traas kwam zondagavond tegen twaalfen weer thuis in 's-Gravenpolder toen ze bericht kreeg van de tweede dode. Een 92-jarige vrouw was in het ziekenhuis bezweken aan haar verwondingen die ze had opgelopen bij de brand in het verzorgingshuis Nieulande van de Zorggroep Ter Weel in Krabbendijke. „Dat is enorm verdrietig.”

De overleden vrouw woonde naast de 96-jarige man die eerder was overleden. „Toen ik 's middags gebeld werd, ben ik zo snel als mogelijk van 's-Gravenpolder naar Krabbendijke gegaan. Brand in een van onze woonzorgcentra.

Je grootste nachtmerrie wordt dan werkelijkheid.” Een 101-jarige vrouw ligt nog in het ziekenhuis. „Naar haar gaat nu onze grootste zorg uit.”

De brand was uitgebroken in het appartement van de 101-jarige, tegenover de kamers van de twee omgekomen bewoners. „Zij had alarm geslagen. Daarna heeft zij de deur geopend, waarna het vuur zich verspreidde. De gewonden zijn via een hoogwerker uit het gebouw gehaald. De andere zes bewoners van deze vleugel zijn door de brandweer geëvacueerd.”

De hulpverlening kwam goed op gang. Calamiteitenplannen functioneerden. „Vanuit alle hoeken en gaten kwam hulp en bijstand, van medewerkers die geen dienst hadden, van familieleden en van dorpsbewoners. Er is ook geen paniek geweest.”

In de kamer waar Traas terugblijkt op de gebeurtenissen ruikt het nog naar rook. Buiten heeft de politie de straat afgezet zodat de technische recherche in alle rust zijn werk kan doen naar de oorzaak van de brand. Het appartement waar de brand heeft gewoed is volledig uitgebrand. De politie kan nog niet zeggen wanneer er resultaten van het onderzoek bekend worden gemaakt.

De 94-jarige Jan Schrijver zag het zondagmiddag gebeuren. Hij woont in de vleugel tegenover het gedeelte waar de brand heeft gewoed.

„Mijn buurvrouw kwam mij zeggen dat er rook uit het raam aan de overkant kwam. Toen klapte de ruit en sloegen de vlammen naar buiten. Wij moesten meteen

Vanuit alle hoeken en gaten kwam hulp en bijstand. Er is ook geen paniek geweest

—Coby Traas, Ter Weel

onze kamer uit, naar beneden.”

Schrijver werd goed opgevangen. „Je snapt niet hoe ze het allemaal zo snel geregeld hadden. Ze kwamen van overal.” Hij mocht zondagavond laat terugkeren. Gistermiddag zat hij weer achter een bord boerenkool in zijn eigen kamer.

Ook Marinus Almekinders (89) hoefde Nieulande uiteindelijk niet te verlaten. Hij zat beneden in het restaurant toen het brandalarm ging. „Nee ik ben niet geschrokken. Ik ben veertig jaar beroepsmilitair geweest.” Aan zijn muur hangt nog een officiële tevredenheidsbetuiging voor zijn 'onverschrokken en optreden tijdens een brand op een munitie-schip' in 1967. Almekinders zat zondagavond al in de auto om naar een andere vestiging in Goes gebracht te worden toen hem verteld werd dat de brandweer zijn

▲ **Marinus Almekinders**

kamer had vrijgevoerd. De andere bewoners waren ook naar beneden opgehaald. Vijfentwintig bewoners werden naar beneden afgevoerd van Ter Weel.

„We willen nu niet terug naar beneden, maar mensen die bij familieleden willen blijven, kunnen dat. Het is belangrijk dat ze terug kunnen laten keren naar hun eigen kamers. Ze hebben zorg nodig. De bewoners van de andere locatie van Ter Weel zullen waarschijnlijk een week terug komen”, verwacht de brandweer. Coby Traas, Ter Weel hield een rouwperiodeschiedkundige en een psycholoog en een psycholoog om het personeel te ondersteunen in het verzorgingshuis. „De impact is groot. Het is belangrijk dat je zorgt, je brengt erachter hoe het is. Het is belangrijk dat je een paar uur met de mensen door een brand heen kunt komen.”

▲ Ter Weel-bestuurder Coby Traas: „De impact van de brand is groot.”

verzorgingshuis

inders heeft vanuit zijn kamer zicht op het onderzoek door politie en brandweer. FOTO'S MARCELLE DAVIDSE

geven. Twaalf
door familie
twintig men-
andere vesti-
veel gebracht.
eerst de men-
e verblijven te-
aar Nieulande.
n medicijnen
ers die op an-
er Weel zijn
lijk binnen
unnen ko-
bestuurder
eef een psy-
astor klaar
soneel van het
s op te vangen.
ot. Je verleent
en. En dan
uur later dat ie-
rand is overle-

▲ Bewoner Jan Schrijver: „De vlammen sloegen naar buiten.”

Circus gaat niet door

Circus Sijn zou donderdag drie voorstellingen geven op het terrein van Ter Weel aan het Joannaplantsoen in Goes. Vanwege de tragische gebeurtenissen in Krabbendijke zijn de circusvoorstellingen geannuleerd.

Bestuurder
Coby Traas

Herdenken en afscheid nemen is nu eerste prioriteit

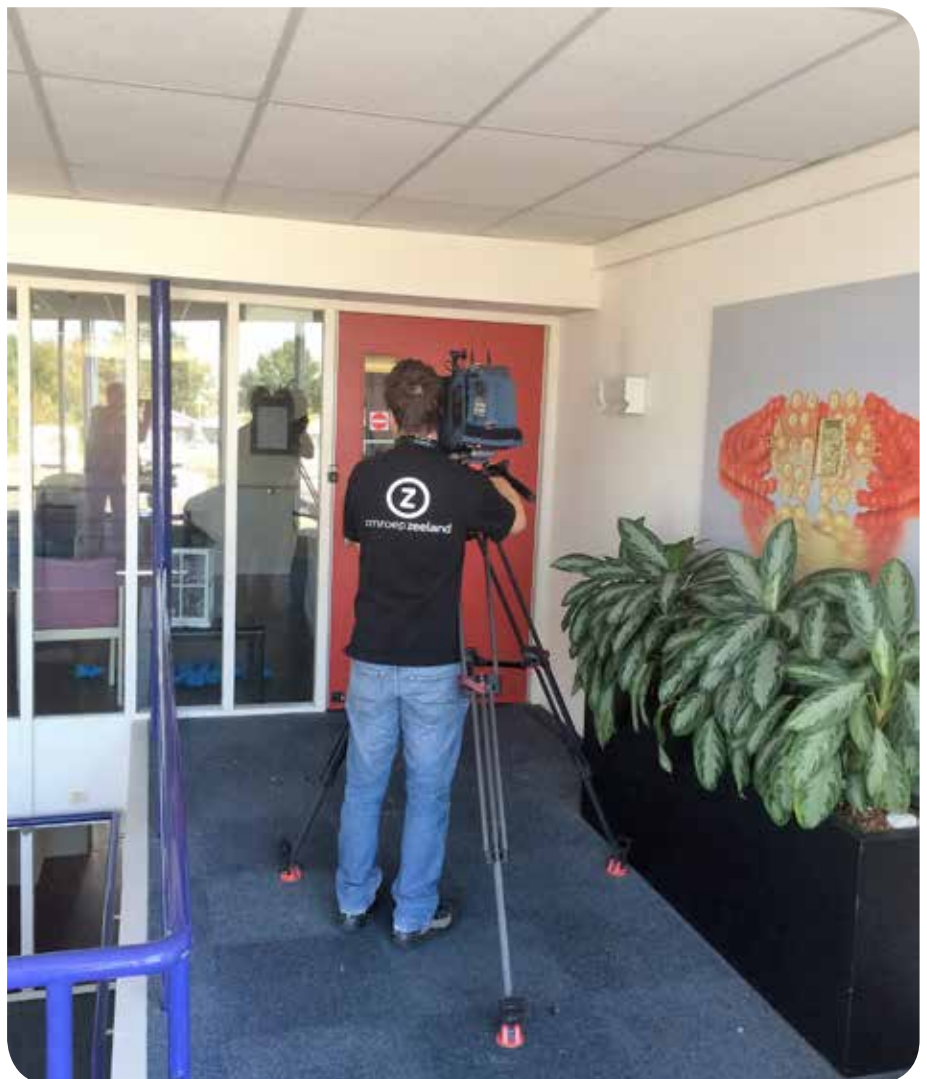
Vanmorgen eerst weer het update-gesprek met de burgemeester. De oorzaak van de brand is vrijgegeven door de technische recherche. Een stekkerdoos die door oververhitting vlam heeft gevat, zou de brand hebben veroorzaakt. In de nacht van dinsdag op woensdag is de derde gewonde overleden. Zij was de bewoonster van het appartement waar de brand is ontstaan.

Omroep Zeeland is een interview aan het afnemen bij twee zussen die door de brandweer zijn geëvacueerd. Ik loop nog even naar hen toe. De verslaggeefster vraagt of ze op de plaats van de brand nog beelden mogen opnemen. Ik besluit vrij intuïtief dat dat goed is, als ze maar niet op de kamers van de overleden cliënten filmen. Na 17.00 uur wordt het uitgezonden. Het is een indrukwekkend relaas van de twee zussen, ondersteund met de beelden van de schade door de brand.

We besluiten om even pas op de plaats te maken met het verder opruimen van de kamers van de overledenen. Uit respect en om de nabestaanden eerst de gelegenheid te geven alles rondom de begrafenis te regelen. We moeten als crisisteam even uit de regelstand.

Herdenken en afscheid nemen is nu eerste prioriteit voor familie, cliënten en medewerkers. Er wordt een herdenkingsplek ingericht en er wordt een

attentione afgegeven bij de omwonenden die vrijwillig hebben geholpen bij de evacuatie.

Bejaarde zussen aan de dood ontsnapt

KRABBENDIJKKE - Het verdriet overheerst bij verzorgingshuis Ter Weel in Krabbendijke, drie dagen na de brand die drie bewoners het leven kostte. De zussen Jo en Rina Goeree woonden op de verdieping waar de brand ontstond. Nadat ze rook op de gang zagen, hielden ze hun deur dicht en dat heeft hun leven gered.

Rook

De brand maakte diepe indruk op hen. "Het was griezelig", zegt Rina. "Ik dacht: wat hoor ik toch voor een leven? Dus ik deed die deur open en voem, kwam al die rook naar binnen." Dus hielden ze hun deur dicht tot de brandweer kwam. "Ik kreeg een doek voor ogen, een kussensloop, en ik kon maar net zien waar ik liep, de trappen af", voegt Jo toe.

Onbewoonbaar

De ravage in het tehuis is enorm, de hele tweede verdieping is afgesloten en onbewoonbaar. Maar daar kan directeur Coby Traas zich nu niet druk om maken,

de focus ligt op nazorg voor zowel bewoners als het personeel.

Verdrietig

De verzorgenden die aan het werk waren die dag en de bewoners hebben geëvacueerd, kwamen woensdagmiddag voor het eerste weer kijken op de verdieping waar de brand ontstond, in het kader van de nazorg. Ze zijn erg verdrietig en vragen zich af of ze niet meer hadden kunnen doen. Maar volgens Traas heeft de brandweercommandant hen op het hart gedrukt dat ze alles hebben gedaan wat ze konden doen.

Compartimentsdeuren

Op de verdieping waar de brand woedde, waren de compartimentsdeuren gesloten en volgens Traas is daardoor erger voorkomen. "Achter die deuren woonden ook zes bewoners. En doordat die deuren dichtbleven is de brand niet bij die kamers gekomen en konden ze door de brandweer worden geëvacueerd."

Pantoffels

De meeste bewoners zijn inmiddels weer terug in het tehuis. Drie bewoners zitten

nog in andere locaties van Ter Weel in Goes. Ook de zussen Jo en Rina Goeree kunnen voorlopig nog niet terug naar hun kamer. Ze wonen nu tijdelijk op de benedenverdieping. En ze missen vooral alledaagse dingen, zoals hun borduurwerkjes en hun pantoffels.

Stekkerdoos

De brand bij het verzorgingshuis brak zondagmiddag uit in een appartement op de tweede verdieping. Een storing in een stekkerdoos veroorzaakte de brand, waarbij drie bewoners om het leven zijn gekomen.

Herdenkingsplek

In het zorgcentrum is woensdagmiddag herden-

kingsplek ingericht voor de drie overleden bewoners. De herdenkingsplek is voor iedereen toegankelijk. Bij de plek ligt ook een condoleanceboek waarin mensen een schriftelijke condoleance achter kunnen laten.

Kerkdienst

Vrijdag wordt er in Krabbendijke een kerkdienst gehouden voor alle mensen die bij de brand en de evacuatie van de bewoners betrokken waren. De vier kerkelijke gemeenten staan samen stil bij wat er is gebeurd. De kerkdienst begint om 15.30 uur in het restaurant van Ter Weel Krabbendijke. Iedereen die de behoefte heeft om daarbij aanwezig te zijn, is welkom.

Bestuurder
Coby Traas

Ter Weel toont haar veerkracht

De media-aandacht wordt wat minder en we kunnen ons meer gaan richten op het afscheid nemen en de herdenking. Op al onze locaties hangt op vrijdag en zaterdag de vlag halfstok. Voor de familie die dat op prijs stelt worden bloemen geregeld voor de uitvaart. De burgemeester en ik zullen alle drie de uitvaarten bijwonen en de leden van het managementteam en medewerkers die dat willen zijn daar ook vertegenwoordigd.

De terugplaatsing van de cliënten is, op drie cliënten na, geregeld. Enkele appartementen worden nog gestoffeerd, we proberen morgen iedereen terug in huis te hebben. De technische dienst heeft gisteren een controlerende ronde gedaan bij alle cliënten om ze gerust te stellen en alle stekkerdozen te controleren.

Voor de herdenkingsdienst is alles geregeld. Er zijn 300 liturgieboekjes gedrukt en alle cliënten krijgen een bloemetje op hun kamer. De leden van het crisisteam zijn moe. Om beurten heeft er iemand wel even een dip gehad, maar wat een gevoel van saamhorigheid, er samen voor staan. Ter Weel toont haar veerkracht, wat ben ik trots op mijn mensen!

's Avonds om 19.00 uur condoleer ik in Waarde de familie Van der Maas, een groot gezin dat veel steun put uit hun geloof.

Verpleegkundig Hoofd
Onregelmatige Dienst
(VHOD)

Marga de Goffau

Ik gaf direct aan dat de deuren gesloten moesten blijven

“Op mijn telefoon kwam tweemaal achter elkaar een brandalarm binnen van kamer 280. Gelijk ben ik naar de brandmeldinstallatie gegaan en daar hoorde ik dat er echt brand was. Ik seinde naar mijn collega’s dat ze hun bedrijfshulpverleningshesje aan moesten doen en portofoon mee moesten nemen. Nadat de collega’s naar boven waren gegaan, heb ik de calamiteitendienst gebeld.

Toen de collega’s boven kwamen, waren de compartimentsdeuren al dicht. Achter de deuren stond het vol met rook. Ik gaf direct aan dat de deuren gesloten moesten blijven, anders zouden er nog meer slachtoffers vallen. Dat was natuurlijk een heftig moment. Zeker voor de medewerkers die wisten dat er achter de deur nog cliënten aanwezig waren. Al heel snel kwam er veel hulp van omwonenden en collega’s en kwam de evacuatie op gang. De crisiscoördinator, bestuurder en managers zorgden ervoor dat alles goed georganiseerd kon verlopen. Ik werd gevraagd om zitting te nemen in de CoPI (Commando Plaats Incident), de verzamelplaats (container) waar vertegenwoordigers zitten van o.a. politie, brandweer, ambulancedienst en de burgemeester. Om de 15 minuten kwamen we bij elkaar en werd de stand

van zaken doorgenomen en afspraken gemaakt voor het vervolg. Maar voordat je weer aan de slag ging, waren sommige afspraken alweer achterhaald.

Ondanks de ernst van de gebeurtenis is mij opgevallen dat er totaal geen paniek was bij de evacuatie en het vervolg daarop. Het heeft natuurlijk een enorme impact gehad op de medewerkers die als eerste geconfronteerd werden met de brand en niet mochten overgaan tot verdere actie achter de compartimentsdeuren. In de begeleiding door de psycholoog is hierin goed werk verricht. Ik zelf heb deze impact niet zo gehad. Ik ben vrij nuchter van aard en heb waarschijnlijk daarom ook zo gehandeld. Natuurlijk heb ik ook tijd nodig gehad om het een plekje te geven, maar we hebben als bedrijfshulpverleners ervaren dat er heel veel medeleven is van directie, collega’s en familie. Dat heeft ons enorm goed gedaan.

Uit de buurt is veel hulp gekomen, onder andere bij de evacuatie van de cliënten. Echt fantastisch vind ik dat! Ook de hulpdiensten hebben een grote klus gehad aan dit alles. Door hun inzet is erger voorkomen. Gelukkig is dit ook voor hen geen dagelijks werk.”

SEPTEMBER 2016

2

VRIJDAG

Bestuurder
Coby Traas

Hoeveel emoties kan een mens hebben in één week?

In de morgen even rustig opgestart met een ontbijt met mijn kinderen, waarvan de oudste vandaag de deur uitgaat. Daar is in deze hectische week weinig tot geen tijd voor geweest. Hoeveel emoties kan een mens hebben in één week?

Eerst de update met de burgemeester en vervolgens rijd ik nog even langs Krabbendijke, waar de voorbereidingen voor de herdenking in volle gang zijn. Dan ga ik samen met Sandra richting Vierpolders, waar we de begrafenis van mevrouw Van der Meer bijwonen. Een intieme bijeenkomst, waar het slachtoffer voor mij een gezicht krijgt. De foto op de kist, haar levensverhaal, wie ze was als moeder en als oma.

Op het gevaar af dat we een bekeuring krijgen, haasten we ons naar Krabbendijke waar om 15.30 uur de 'samenkomst ter bemoediging' is. Er zijn ruim 200 aanwezigen en er zijn voldoende zitplaatsen. Na twee minuten begint de dienst, waarbij vanuit ieders geloof (gereformeerde kerk, gereformeerde gemeente, hervormde gemeente en de protestantse gemeente) stilgestaan wordt bij het verlies en de betekenis die je daar vanuit het geloof aan kunt geven. Op het moment dat het eerste gezang ingezet wordt, rollen de tranen over mijn wangen...Het is een mooie herdenking die door alle mensen enorm gewaardeerd wordt. De wieken van de molen in Krabbendijke staan in rouwstand, uit medeleven met de slachtoffers.

Twitter

Gemeente Reimerswaal@gem_reimerswaal - 2 sep.

Molen in Krabbendijke staat ter nagedachtenis aan 3 slachtoffers van de brand in @TerWeel tot zondag in rouwstand.

Teamleider Nicolette Muskee

Er was totaal geen paniek

“Even na 17.30 uur werd ik gebeld door een medewerker en de manager. Ik dacht eerst dat het om een kleine brand ging, maar dat was helaas niet zo. Toen ik in Nieulande aankwam, zag ik heel veel mensen die druk bezig waren om alles in goede banen te leiden. Dat zat wel goed. Mijn eerste zorg was de aandacht voor de groep medewerkers die geëvacueerd hadden. Ik heb ze uitgebreid gesproken. Het is natuurlijk niet mis wat er was gebeurd. Je moet snel besluiten nemen, noodzakelijk om erger te voorkomen. Hierin speelde het Verpleegkundig Hoofd Onregelmatige Dienst een cruciale rol.

Wat mij direct bij binnenkomst opviel, was dat er totaal geen paniek was en de gehele evacuatie en alles daaromheen georganiseerd en rustig verliep. Ik was dan ook in positieve zin verrast. Ook bij de cliënten, die inmiddels van alle verdiepingen geëvacueerd waren, was geen enkele paniecreactie te ontdekken.

Het is goed om te zien dat bedrijfshulpverleningstrainingen echt werken en dat men weet hoe te handelen. Naast de professionele inzet van de hulpdiensten is de spontane hulp van buurtbewoners en andere vrijwilligers en medewerkers van groot belang geweest. Je merkt op dat moment dat er een grote saamhorigheid is onder allen die meehielpen.

Desondanks is het tragisch dat er dan toch drie cliënten zijn overleden. Zeker voor de nabestaanden is het heel verdrietig om op deze wijze een dierbare te verliezen.”

Buurtbewoner Yoeri Brandenburg

Ik bedacht me geen moment

“Toen ik de oprit opdraaide en de auto uitstapte, zag ik rook uit een van de vleugels van Nieulande komen. Ik bedacht me geen moment. Samen met andere buurtbewoners ben ik naar de tweede verdieping gerend, waar toen al heel veel rookontwikkeling was.

Medewerkers waren al aan het evacueren. Om het allemaal wat sneller te laten verlopen, zetten we de cliënten in een rolstoel om ze naar beneden te brengen. Dat kostte behoorlijk wat inspanning, maar we gingen gewoon door en zagen ook geen gevaar. We werden gedreven door de wil om zo snel mogelijk alle cliënten in veiligheid te brengen.

Het bleek een korte, maar heftige brand geweest te zijn. Daar hebben we niets van meegekregen. Door de heftige rookontwikkeling achter de compartimentsdeuren konden we ook weinig zien. Eigenlijk is alles vrij rustig verlopen.

Op een gegeven moment waren alle geëvacueerde cliënten beneden in het restaurant, weg uit de gevarezone. Daarna ben ik huiswaarts gekeerd. Later drong het pas goed tot me door wat er was gebeurd.”

Geestelijk verzorger Henk Catsburg

Opeens zijn we mensen onder

Het is een zwarte bladzijde in de geschiedenis van Zorggroep Ter Weel. De laatste zondag van augustus 2016. Brand in verzorgingshuis Nieulande te Krabbendijke, waarbij drie dodelijke slachtoffers te betreuren zijn. Het is zo'n gebeurtenis die in het collectieve geheugen gegrift staat van allen die zich betrokken voelen bij Ter Weel. "Heel heftig", zegt geestelijk verzorger van de zorggroep Henk Catsburg. Hij hoorde tijdens zijn vakantie in Drenthe op het nieuws over de brand, werd 's avonds bijgepraat door manager André Lokerse en keerde vervroegd terug om de herdenkingsdienst voor te bereiden en op vrijdagmiddag te leiden.

Henk werkt sinds dertig jaar als predikant en hij was verschillende keren als dominee nauw betrokken bij traumatische gebeurtenissen. Mensen die in het verkeer omkwamen, onder wie een meisje van 3 jaar en een jongen van 16. Dat komt hard aan, maar het is, hoe erg ook, kleinschalig. "De brand raakt de hele instelling en het dorp. Het gaat diep. Als je als familie vader of moeder toevertrouwt aan het woonzorgcentrum, dan ga je ervan uit dat ze daar veilig zijn. Het kan dus ook anders gaan", blikt Henk terug.

Het hoort bij de kwetsbaarheid van het leven, meent hij. "De veiligheid in de instelling is maximaal, maar je zit met veel mensen in een gebouw en onbedoeld gaat het mis. Dat zijn dingen die gebeuren en je niet kunt voorkomen." De dominee heeft van niemand verwijten richting zorginstelling gehoord. "Wel complimenten over de ondernomen actie om in korte tijd de mensen te evacueren. Dat is ook een resultaat van oefeningen."

Henk vindt het een goede zaak dat besloten is een herdenkingsdienst te houden in plaats van de in Nieulande gebruikelijke weeksluiting. "Die wordt bij toerbeurt verzorgd via een van de vier kerken in Krabbendijke. Ik val er wel eens in, dat vind ik leuk. Ik ken zodoende de locatie." Het was van meet af aan de bedoeling dat hij als de geestelijk verzorger van de zorggroep de dienst zou leiden. Dat vergde wel een andere benadering dan de zondagspreek.

Gezamenlijke dienst

"Een herdenkingsdienst voelt veel beladener. Het zet me helemaal op scherp. Hier zijn zoveel emoties aan de orde, daar moet je uiterst zorgvuldig mee omgaan", beklemtoont Henk. Hij nodigde de vertegenwoordigers van de vier kerken uit voor een gesprek en overleg. Het was hem een lief ding waard om een gezamenlijke dienst te kunnen

houden. "Bij de kerst- en paasviering waren tot nu toe drie van de vier kerken altijd betrokken. De vierde, de meest behoudende, deed niet mee. Dat was onder meer omdat ook niet-psalmen gezongen werden. Nu zijn ze mee gaan doen."

Daar is de dominee erg blij over. "Een gezamenlijke dienst in Ter Weel Krabbendijke - dat was uniek. In de 11 jaar dat ik bij de zorggroep werk de eerste keer. Het was mooi en ik hoop van ganser harte dat het zo kan blijven. De brand zorgde ervoor dat dingen gerelativeerd worden. Dat zag je al op de zondagavond, iedereen hielp. Opeens zijn we mensen onder mensen, scheidslijnen vervagen. Het is wel wrang dat er een brand voor nodig is. Blijkbaar gaat dat zo. Als er narigheid is werkt dat verbindend."

.....

Een gezamenlijke dienst in Ter Weel

Krabbendijke - dat was uniek.

.....

Voor de inhoud van een herdenkingsdienst bestaat geen draaiboek. Henk: "Je moet het helemaal doen vanuit wat je in je hebt, het is maatwerk. Je kunt je er niet op voorbereiden. Elke situatie is anders. Je gaat op de toppen van je tenen staan om te kijken of je iedereen bereiken kan. Tijdens de voorbereidingen kwam het verzoek om psalm 121, De Heere is uw Bewaarder, centraal te stellen. Dat is een pelgrimslied, met als strekking de hulp komt van de Heer. Ik dacht gelijk: er zijn er drie niet bewaard, daar moet ik iets mee doen. Hoe zeg ik het de familie, waar was God op de dag dat het heel anders liep? Die vraag heb ik open laten staan. Ik heb in mijn overdenking uitgelegd dat je niet alleen gaat, zelfs al treft je onrecht. God helpt je er doorheen."

' mensen

Druk bezocht

Het was een erg druk bezochte dienst, het restaurant en een extra geplaatste tent zaten vol. Sober, geen koor, wel samenzang en gebeden. Vertegenwoordigers van de vier kerken spraken en namens het gemeentebestuur voerde waarnemend burgemeester Piet Zoon het woord. Henk ervoer het als een heel goede dienst. "Het was natuurlijk emotioneel. Er was ook nazorg aanwezig. De organisatie was perfect. De reacties erna, ook van cliënten, waren goed. Ik hoorde vanuit de kerken dat het een mooie en waardige dienst was, zoveel mogelijk in de sfeer van Krabben-dijke."

Verschillende cliënten en familieleden benaderden de geestelijk verzorger. "Dat vond ik fijn, mensen bemoedigen en vertroosten. Er was geen ruimte voor een langer gesprek, maar ik sta open voor een vervolg. Er is binnenkort weer overleg met de vier kerken over het rooster voor volgend jaar. Dat is een mooie kapstok om terug te kijken op de herdenkingsdienst en ook om te praten over de vraag: hoe verder?"

Henk is niet alleen verheugd over de samenwerking tussen de kerken. Hij is getroffen door de grote saamhorigheid onder het personeel. "Dat is opmerkelijk en waardevol. Je bent er voor elkaar, dat is een goede zaak. Er zijn ook organisaties die externe hulp aanbieden. Dat is allemaal een verbindend vuurtje dat ik heb geproefd. We kunnen trots zijn op onze zorggroep."

SEPTEMBER 2016

3

ZATERDAG

Bestuurder
Coby Traas

Dit is een ervaring die je als bestuurder en als mens de rest van je leven meedraagt

Om 11.30 uur is de dienst van Woord en Gebed in Rilland, waar mevrouw Lambrechtse zal worden begraven. Dominee Lolkema verwoordt de gevoelens van onmacht en verdriet goed en schetst een mooi beeld van wie zij was. Zij had de Eerste en de Tweede Wereldoorlog meegemaakt en de watersnoodramp. Meerdere malen in haar leven was zij geëvacueerd en moest zij opnieuw beginnen. Door deze brand was ze met niets geëindigd. Het rijke leven wat zij heeft gehad in die meer dan honderd jaar, gaf mij enigszins een gevoel en een beeld van een volmaakt leven.

De afscheidsdienst van de heer Van der Maas in Waarde heb ik niet bij kunnen wonen, daar waren andere leden van het managementteam en de burgemeester aanwezig. Ook daar was vanuit de familie veel lof en respect voor de wijze waarop we na deze trieste gebeurtenis met hen zijn omgegaan.

Thuisgekomen hebben we een glas wijn genomen en samen met twee goede vrienden alles nog eens rustig doorgenomen. Dit is een ervaring die je als bestuurder en als mens de rest van je leven meedraagt. Er was veel verdriet, maar ook respect voor alle hulpverleners, medewerkers en vrijwilligers die zich bij de opvang en de hulpverlening hebben ingezet. Dit zal een zwarte bladzijde in de geschiedenis van Ter Weel blijven.

In de week erna de draad weer opgepakt, ook al het andere werk komt weer voorbij. De actiepuntenlijst wordt toegevoegd aan de agenda van het managementteam en we bespreken 'hoe nu verder?'. We gaan een bouwkundige offerte laten maken met betrekking tot het herstel van de vleugel en brengen alle gemaakte kosten inzake de brand in beeld. En af en toe bekruipt mij het gevoel van 'is ons dit nu echt overkomen...?'

Crisiscoördinator Wilko Clarijs

De spin in het web

“Toen ik de telefoon oppakte, hoorde ik: “Met Marga. Er is echt brand!”, dat was alles. Het klonk zo resoluut en serieus dat ik niet twijfelde en de auto heb gepakt richting Krabbendijke. Onderweg in de auto schoten er vele gedachten door mijn hoofd. Wat tref ik aan? Hoe ernstig zou het zijn? Hoe groot is de omvang?”

Tegen 17.00 uur kwam ik aan bij Nieu-lande. Het eerste wat ik zag waren ambulances en brandweermannen die volop in de weer waren. Toen ik Nieulande binnenliep, zag ik veel mensen die al volop aan het evacueren waren. Alle cliënten zaten al in het restaurant. Ik zag dat Marga, het

Verpleegkundig Hoofd Onregelmatige Dienst, al van alles aan het regelen was. Ik dacht: waar moet ik beginnen als crisiscoördinator? Wat me opviel is dat alles rustig verliep en dat er totaal geen paniek was.

Met het crisisbeleidsteam hebben we even daarna afspraken gemaakt wie wat ging oppakken. Zo heeft bestuurder Coby Traas de pers constant te woord gestaan. De managers hebben zich voornamelijk beziggehouden met de verhuizing van cliënten die (voorlopig) niet meer terug konden naar hun eigen appartement.

Als crisiscoördinator ben je constant bezig om te kijken waar je hand- en spandiensten kunt verrichten, maar tegelijkertijd moet je ook het overzicht bewaren en in overleg met het crisisteam bepalen wat de vervolgstappen moeten zijn. Je bent de spin in het web, waar op dat moment heel veel vragen terechtkomen.

Ik reed die zondag rond 24.00 uur huiswaarts en de volgende dag stond ik om 8.30 uur weer in Nieulande, met het besef dat je weer snel in de regelmodus moet om alles goed te laten verlopen. Met het crisisteam zijn we die dag vier keer bij elkaar geweest om de stand van zaken te bespreken. De brandweer kwam langs

om het een en ander te bespreken en technisch onderzoek te verrichten. De pers werd te woord gestaan. Het bleef een komen en gaan. Een dergelijke gebeurtenis maakt veel indruk.

Als crisiscoördinator blijf je het aanspreekpunt om alles in goede banen te leiden. Dat merkte je ook in de dagen erna.

De verwerking van een dergelijke gebeurtenis is voor mij heel anders dan die van de medewerkers die direct betrokken zijn geweest bij de brand en op dat moment beslissingen hebben moeten nemen om erger te voorkomen. Als ik er nu op terugkijk moet ik zeggen dat het een bijzondere ervaring is. Als crisisteam hebben we veel met elkaar gesproken. Als voorzitter van het crisisteam heb ik de mogelijkheid gekregen om veel te regelen. Mijn positie werd heel serieus genomen.

Van iedereen kwamen en komen ook complimenten binnen over het goed handelen tijdens en na de brand. Natuurlijk zijn er ook verbeterpunten. Die zijn naar voren gekomen tijdens een evaluatie met de brandweer en ambulancedienst en uit onze eigen evaluatie. De evaluaties stonden in het teken van ‘wat ging goed, wat kan beter’.”

Thema van dienst is 'saamhorigheid'

Sobere, maar indrukwekkende dienst voor slachtoffers brand

KRABBENDIJKKE - In zorgcentrum Ter Weel in Krabbendijke zijn vrijdagmiddag tijdens een sobere, maar aangrijpende dienst de drie bewoners herdacht die vorige week zondag zijn omgekomen door de brand in verzorgingshuis Nieulande.

De brand in zorgcentrum Nieulande heeft drie mensen het leven gekost. Zij werden vrijdag herdacht tijdens een gezamenlijke dienst.

FOTO JEROEN MENTZEL

DOOR PETER URBANUS

De hevige brand ontstond zondagmiddag op de tweede verdieping. Onderzoek wees later uit een storing in een stekkerdoos de brand had veroorzaakt. De hulpdiensten waren snel ter plaatse en hadden de brand snel onder controle. Alle bewoners werden zo snel mogelijk geëvacueerd naar het restaurant op de benedenverdieping. Een 96-jarige bewoner overleed meteen aan zijn verwondingen, evenals een 92-jarige vrouw, die kort daarna bezweek. Een 101-jarige vrouw overleed enkele dagen na de brand in het ziekenhuis. Behalve personeel en brandweer sprongen ook veel omwonenden en familieleden bij in de hulpverlening. Voor velen was het een zeer ingrijpende gebeurtenis.

Extra stoelen

Vrijdagmiddag vond in samenwerking met de kerkelijke gemeenten een dienst plaats

om de overleden bewoners te herdenken. Molen de Rozeboom, bij de entree van Krabbendijke, stond tot en met zondag in de rouwstand. Het restaurant zat vrijdagmiddag zo vol dat er extra stoelen nodig waren. Geestelijk verzorger dominee Henk Catsburg van Zorggroep Ter Weel leidde de dienst. Ook burgemeester Piet Zoon van de gemeente Reimerswaal en het managementteam van Ter Weel waren aanwezig.

Het thema van de dienst was 'saamhorigheid'. Catsburg sprak van 'een verschrikkelijke nachtmerrie en ontredde' voor mensen, die 'in de avond van hun leven zijn', maar probeerde ook woorden van troost en bemoediging mee te geven. Hij deed dat in een bijbellezing aan de hand van Psalm 121. "Geweldig dat er zoveel hulp voor bewoners en hun familieleden was", voegde hij daarna toe. "En wat is het fijn om iemand te hebben die naast je staat."

Vier voorgangers

Vier voorgangers van de verschillende kerkelijke gemeenten die in Ter Weel zijn vertegenwoordigd namen daarop kort het woord.

De heer M. van de Vreede sprak namens de Gereformeerde Gemeente, de heer C.J. Quist namens de Gereformeerde Kerk, dominee W. Lolkema namens de Protestantse Gemeente en dominee S.A. Doolaard namens de Hervormde Gemeente.

Als laatste nam burgemeester Zoon het woord.

Hij sprak van een donkere sluier over Krabbendijke en uitte ook zijn grote waardering voor alle personeel, hulpverleners en omwonenden.

Zij zorgden ervoor dat de bijna 100 overige bewoners binnen twintig minuten in veiligheid konden worden gebracht. Hij besloot zijn korte toespraak met de betrokkenen sterkte te wensen voor de tijd die komen gaat.

Ter Weel kijkt voorzichtig vooruit na fatale brand

Bij alle kamers van verzorgingshuis Nieulande zijn de stekkerdozen gecontroleerd. Uit voorzorg én om de bewoners gerust te stellen. Ondertussen denkt Zorggroep Ter Weel na over de herstel van de schade die de brand vorige week aanrichtte.

Joeri Wisse
Krabbendijkse

Ter Weel wil lering trekken uit de fatale brand, zegt directeur Coby Traas. „Hoe triest het ook is, je moet er altijd van proberen te leren. Wij zullen onze kennis en ervaring hiermee met andere zorginstellingen delen.” Traas benadrukt dat alle betrokkenen snel

en accuraat hebben gehandeld en zo erger wisten te voorkomen.

„Ook alle brandveiligheidsvoorschriften waren verder op orde: van de aanwezigheid van brandblussers tot de compartimenteringsdeuren en het alarm, dat heeft allemaal gewerkt”, zegt Traas. Naar aanleiding van de brand, bekijkt Ter Weel of vooraf gemaakte afspraken nog moeten worden bijgesteld. „Natuurlijk zullen we in ons eigen protocol kijken naar de evacuatie en eerste opvang. Is het allemaal goed gegaan, wat kun je er nog in verbeteren. Dat gaan we in onze bhv-trainingen en ontruimingsoefeningen zo veel mogelijk meenemen.”

In Nieulande zijn bij alle bewo-

ners de stekkerdozen gecontroleerd. „We hebben de afgelopen week onze handen vol gehad aan afscheid van de drie overledenen en de opvang van mensen. Maar naar aanleiding van de berichtgeving van de politie dat het vuur in een stekkerdoos is ontstaan heeft de technische dienst een ronde gedaan langs alle kamers om de stekkerdozen te controleren.”

Volgens Traas mede om bewoners gerust te stellen. „Het is een maatregel achteraf. Wat had je daar verder eerder aan kunnen doen? Brand ontstaat vaak door menselijk handelen. Als wij stekkerdozen verstrekken, zijn die natuurlijk goedgekeurd. Maar als familie die meebrengt, kan ik er

niks over zeggen, want dat weet ik gewoon niet. In dit geval is dat ook niet meer te achterhalen.”

De vleugel waar de brand woedde, bevindt zich in een deel dat op de nominatie staat om medio 2018 te worden vervangen door nieuwbouw. Ter Weel is al enige tijd met R&B Wonen bezig om hier plannen voor uit te werken.

Coby Traas: „Daar gaan we ook gewoon mee verder. Maar we kijken nu eerst wat we bouwkundig aan die vleugel kunnen herstellen. Mede gelet op zaken als vluchtwegen, kun je daar niet tweeënhalf jaar niets doen. Over hoe we de vleugel verder in gebruik gaan nemen, zijn we als management nog in overleg.”

▲ De brand in verzorgingshuis Nieulande in Krabbendijkse ruim een week geleden eiste het leven van drie bewoners. FOTO MARCELLE DAVIDSE

PZC
en
Advertentieblad
Reimerswaal
7 september 2016

ZORGGROEP
Ter Weel

Zorggroep Ter Weel bedankt de inwoners van Krabbendijkse en alle hulpdiensten voor hun inzet en medeleven tijdens en na de brand van zondag 28 augustus jl. in woonzorgcentrum Ter Weel Krabbendijkse.

Psycholoog

Marie-Cecile de Munck

Ik ben blij dat ik de medewerkers heb kunnen bijstaan

"Aan het begin van de zondagavond werd ik gebeld. Of ik naar Krabbendijke kon komen om de medewerkers te begeleiden die direct te maken hebben gehad met de brand en de tragische afloop hiervan. Daar aangekomen ben ik naar de ruimte gegaan waar de medewerkers intussen in gesprek waren met teamleider Nicolette Muskee. Ik ben aangeschoven en heb luisterend en aanschouwend geconstateerd dat het zeer heftig en beladen was. Daarna ben ik met de medewerkers aan de slag gegaan om langzaam het verwerkingsproces op gang te brengen. Medewerkers willen op dat moment heel veel informatie kwijt, ze zoeken steun. Ook de dagen erna.

Ook na de herdenkingsdienst hebben we nog met elkaar gesproken over de gebeurtenis. De een kan het proces wat sneller loslaten dan de ander. Dat heeft ook z'n tijd nodig. We hebben ook gesproken over zaken die goed zijn geweest en prima zijn verlopen. Dat alles hoort bij een goed verwerkingsproces.

Mijn contact met de medewerkers van Nieulande zal nooit meer hetzelfde zijn als voorheen. Je hebt nu een veel intensere werkrelatie met elkaar. Ik ben blij dat ik de medewerkers heb kunnen bijstaan. Het was en is zeer dankbaar werk."

Verzorgenden

Mariska Sinke

"Er zaten nog negen cliënten achter de compartimentsdeuren. Wij konden er niet meer bij. Dat heeft veel indruk op ons gemaakt."

Joke van Dillen

"Pas toen we boven kwamen, beseften we hoe ernstig het was."

Jantien van Pagede

"De samenwerking met iedereen was geweldig. We hebben het echt met z'n allen gedaan."

Marieke van Zweden

"De begeleiding van Marie-Cecile was geweldig. Dit heeft het verwerkingsproces voor ons vergemakkelijkt."

In memoriam

Francina van der Meer- van Geest

11 juli 1924 - 28 augustus 2016

Mevrouw Van der Meer is op 11 juli 1924 geboren in Vierpolders. Zij is het vijfde kind in het gezin Van Geest, dat bij het overlijden van vader uit twaalf kinderen bestond. Drie maanden na het overlijden van de heer Van Geest zag het dertiende kind het levenslicht. Mevrouw ging als dertienjarige van school, want er moest hard gewerkt worden op de boerderij, zeker nu haar vader er niet meer was. Het gezin bleef hecht en alle kinderen zijn goed terechtgekomen. Na de oorlog, in december 1945, trouwde mevrouw met Piet van der Meer. Zij kregen twee zonen. Het echtpaar heeft hard gewerkt om ervoor te zorgen dat de kinderen niets tekort kwamen. Het was geen vetpot, maar het was een fijn gezin om in op te groeien. Mevrouw Van der Meer was stil en op de achtergrond, haar echtgenoot was open en sociaal. Maar mevrouw Van der Meer had wel een eigen mening en stak deze zeker niet onder stoelen of banken. Nadat de kinderen de deur uit waren, hadden zij allebei veel belangstelling voor het wel en wee van kinderen en kleinkinderen. Altijd bereid om als het nodig was bij te springen. Aardappelen en groenten hoefden niet gekocht te worden. De heer Van der Meer was grootleverancier. In 2003 overleed de heer Van der Meer. Mevrouw Van der Meer pakte daarna de draad weer op en hield zelfs bij een van de zonen de grote tuin onkruidvrij. Vier jaar geleden liet haar geheugen haar in de steek. In overleg is zij toen in Nieulande gaan wonen, in de buurt van een van de zonen en zijn gezin, zodat zij vaak bezocht kon worden. Na een periode van wennen en accepteren dat zij niet meer zelfstandig kon wonen, trok zij zich terug in haar kamer waar zij zich veilig voelde. Blij met de bezoeken die zij kreeg, zei zij altijd als je wegging: "Fijn dat je bent geweest". De laatste keer - op zaterdag - zei haar zoon Wim: "Tot maandag, ik zal kaas meebrengen. Doei."

Adriana Wilhelmina Lambrechtse-Dansen

10 oktober 1914 - 31 augustus 2016

Nicolaas van der Maas

6 december 1919 - 28 augustus 2016

Nico van der Maas is op 6 december 1919 geboren in het dorp Geersdijk op Noord-Beveland. Hij was de op een na jongste in het gezin met negen kinderen. Toen de heer Van der Maas nog jong was, is het hele gezin verhuisd van Noord-Beveland naar Zuid-Beveland. In die tijd was dat bijna een soort emigratie van het ene eiland naar het andere eiland. Het gezin ging in een arbeiderswoning wonen in Waarde, dichtbij de grote boerderij, die in bezit was gekomen van ds. G.H. Kersten. Zij vader was door ds. Kersten gevraagd om te komen werken op zijn boerderij, samen met de zeven zonen die het gezin telde. De heer Van der Maas heeft ook de eerste jaren op de boerderij gewerkt, nadat hij de lagere school had afgerond. Hij vervulde de militaire dienstplicht, net voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog en heeft ook de strijd meegemaakt tijdens de meidagen van 1940, toen hij geleverd was op de stelling bij Rilland-Bath. Na de capitulatie is hij gevlucht naar Oostende in België, waar hij angstige momenten heeft meegemaakt tijdens de luchtaanvallen. Het heeft enige weken geduurd voordat zijn ouders duidelijkheid kregen dat hij nog in leven was. De heer Van der Maas kreeg verkering met Kee de Goffau, een dochter van de kruidenier in het dorp. In 1948 zijn zij getrouwd. Ze kregen samen acht kinderen, vijf meisjes en drie jongens. De heer Van der Maas heeft het grootste deel van zijn leven op het land gewerkt, maar ook een aantal jaren bij de groothandel IFA, later Schuitema geheten, in Krabbendijke. De laatste jaren heeft hij bij Van der Have gewerkt, voordat hij met pensioen ging. In het begin van de zestiger jaren kochten de heer en mevrouw Van der Maas in Krabbendijke een grotere woning met een stuk land, waar de heer Van der Maas wat extra verdiensten probeerde te creëren. Nadat alle kinderen getrouwd waren, hebben ze nog een aantal jaren in Krabbendijke gewoond aan de Noordweg. Toch bleef het dorp Waarde trekken en hebben ze hun woning verkocht en zijn ze begin jaren negentig in een huurhuis in Waarde gaan wonen. Mevrouw Van der Maas toebde al jaren met haar gezondheid en is in 1995 overleden op de leeftijd van 71 jaar. De heer Van der Maas is zelfstandig blijven wonen tot hij op ruim 90-jarige leeftijd in Nieulande terecht kwam, omdat het thuis niet meer ging. Hij heeft een goede tijd gehad in het verzorgingshuis en was dankbaar voor de wijze waarop hij verzorgd werd door het verzorgend personeel en door zijn kinderen. Op 28 augustus 2016 kwam het einde van zijn leven op een ingrijpende wijze, als gevolg van een brand in de naastgelegen kamer. De heer Van der Maas wordt herdacht als een zorgzame en meelevende vader, opa en overgrootvader, die met alle liefde van zijn hart zijn grote gezin heeft onderhouden in niet altijd gemakkelijke tijden. Onder grote belangstelling werd hij zaterdag 3 september begraven vanuit de Gereformeerde Gemeente te Waarde, waarvan hij het oudste lid was.

't klinket

Joannaplantsoen 1, 4462 AV Goes
0113 - 65 40 00 | pr@terweel.nl
www.terweel.nl